

Občanské právo procesní, pracovní právo a trestní právo

Daniel Bartoň

Univerzita Karlova v Praze
Evangelická teologická fakulta

Základy práva, 20. května 2014

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Přehled přednášky

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem prvního stupně
Opravné prostředky
Dluhová problematika

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně
Opravné prostředky
Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr
Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Pracovní právo

Pracovní poměr
Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin
Vývojová stadia trestné činnosti
Účastenství
Trestní sankce
Trestní odpovědnost mladistvých

Trestní právo

Trestný čin
Vývojová stadia trestné
činnosti
Účastenství
Trestní sankce
Trestní odpovědnost
mladistvých

Druhy civilního procesu

- ▶ **Řízení nalézací** – směřuje k vydání rozhodnutí, kterým bude zjištěno nebo stanoveno, co je právem
- ▶ **Řízení vykonávací** – směřuje k zajištění realizace toho, co bylo zjištěno nebo stanoveno jako právo
- ▶ **Insolvenční řízení** – směřuje k vydání rozhodnutí o úpadku a způsobu jeho řešení
- ▶ **Zajišťovací řízení** – souhrn institutů směřujících k předběžnému zajištění práva nebo jeho výkonu
- ▶ **Rozhodčí řízení**

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Prameny

- ▶ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- ▶ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- ▶ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
- ▶ Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád
- ▶ Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích
- ▶ Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
- ▶ Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon
- ▶ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti ČR 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dílhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Základní principy

- ▶ Nezávislý a nestranný soudce (vyloučení soudce v případě pochybností o jeho nepodjatosti)
- ▶ Zákonný soud a soudce
- ▶ Rovnost účastníků
- ▶ Kontradiktornost řízení (možnost vyjádřit se k argumentům protistrany)
- ▶ Veřejnost řízení
- ▶ Ústnost a přímost řízení
- ▶ Rychlost a hospodárnost řízení
- ▶ Poučovací povinnost soudu

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Soudní soustava

- ▶ Okresní soudy, obvodní soudy v Praze, Městský soud v Brně
- ▶ Krajské soudy, Městský soud v Praze, Krajský soud v Praze
- ▶ Vrchní soudy (Praha, Olomouc)
- ▶ Nejvyšší soud

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Rízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Pravomoc a příslušnost

- ▶ **Pravomoc** – okruh záležitostí, o kterých soudy rozhodují
- ▶ **Příslušnost** – kritéria k určení soudu, který má konkrétní věc projednat a rozhodnout
 - ▶ **věcná** – kritérium pro určení soudu oprávněného pro řízení v 1. stupni
 - ▶ **funkční** – kritérium pro určení soudu oprávněného pro řízení v tom kterém stupni
 - ▶ **místní** – kritérium pro určení místa, kde se věcně a funkčně příslušný soud nachází (ponikatelé ji mohou změnit *prorogační dohodou*)

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dílhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Návrh na zahájení řízení – žaloba

- ▶ Úkon účastníka vůči soudu, který směřuje k zahájení řízení a vymezuje jeho rozsah
- ▶ **Náležitosti žaloby**
 - ▶ forma (písemná či ústně do protokolu)
 - ▶ označení soudu, účastníků, jejich zástupců
 - ▶ označení věci (právní důvod, rozsah nároku)
 - ▶ vylíčení rozhodných skutečností a označení důkazů
 - ▶ žalobní petit
 - ▶ datum, podpis
- ▶ **žalobní nárok** – čeho se žalobce domáhá
- ▶ **žalobní důvod** – hmotněprávní skutečnosti, o které žalobce svůj nárok opírá

Jednání ve věci

- ▶ Označení věci a výzva k příchodu do jednací síně
- ▶ Ověření účasti
- ▶ Zahájení jednání
- ▶ Návrh žalobce
- ▶ Vyjádření žalovaného
- ▶ Výzva k doplnění tvrzení a důkazů
- ▶ Sdělení výsledků přípravy (shodná a sporná tvrzení, jaké důkazy budou provedeny)
- ▶ Provádění důkazů
- ▶ Závěrečné řeči
- ▶ Vynesení rozsudku
- ▶ Skončení jednání

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky
Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr
Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin
Vývojová stadia trestné
činnosti
Účastenství
Trestní sankce
Trestní odpovědnost
mladistvých

Soudní rozhodnutí

- ▶ **Rozsudek** – vždy meritorní
- ▶ **Usnesení** – meritorní i nemeritorní (procesní)
- ▶ **Platební rozkaz**
 - ▶ běžný
 - ▶ elektronický
 - ▶ evropský
 - ▶ směnečný a šekový

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Fáze existence soudního rozhodnutí

- ▶ **Vznik rozhodnutí** – stanovení obsahu výroku rozhodnutí
- ▶ **Sdělení rozhodnutí** – vyhlášení, vyhotovení a doručení rozhodnutí
- ▶ **Právní moc rozhodnutí** – proti rozhodnutí není možné podat řádný opravný prostředek
- ▶ **Vykonatelnost rozhodnutí** – přímá vynutitelnost rozhodnutí státní mocí nebo pod její kontrolou

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Odvolání

- ▶ Směřuje proti nepravomocnému rozhodnutí soudu prvního stupně
- ▶ Založeno na *apelačním principu* – odvolací soud přezkoumává rozhodnutí po stránce skutkové i právní, následně je může potvrdit, zrušit, nebo změnit
- ▶ Není přípustné např. proti usnesením, kterými se upravuje řízení, nebo proti rozsudkům v bagatelních věcech (plnění nepřevyšující 10.000,- Kč)
- ▶ Podává se do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje
- ▶ U odvolání proti meritornímu rozhodnutí je třeba uplatnit některý z odvolacích důvodů
- ▶ *Suspenzivní účinek* – napadené rozhodnutí nenabývá právní moci

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dílhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Mimořádné opravné prostředky

- ▶ **Žaloba na obnovu řízení** – směřuje proti pravomocnému rozhodnutí, které napadá z hlediska nedostatku skutkových zjištění (nové skutečnosti, důkazy atp.)
- ▶ **Žaloba pro zmatečnost** – směřuje proti pravomocnému rozhodnutí, které napadá z hlediska nedostatku podmínek řízení nebo jiných závažných procesních pochybení
- ▶ **Dovolání** – směřuje proti pravomocnému rozhodnutí, které napadá pro nesprávné právní posouzení

Poskytovatelé úvěrů a zápůjček

- ▶ Banky
- ▶ Nebankovní instituce
- ▶ Lichváři a jim podobná individua

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Rízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Nejčastější úvěrové produkty

- ▶ Spotřebitelské úvěry
- ▶ Hypoteční úvěry
- ▶ Kontokorenty
- ▶ Kreditní karty
- ▶ Prodej na splátky

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Rízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Zkrácená řízení

- ▶ Rozhodování o žalobě na zaplacení peněžní částky, aniž by docházelo k meritornímu přezkumu a ústnímu jednání (kontrola pouze formálních náležitostí návrhu)
- ▶ Žalovanému se do vlastních rukou (bez možnosti náhradního doručení) doručuje platební rozkaz, který získá účinky pravomocného rozsudku, pokud proti němu není v relativně krátké lhůtě podán odpor
- ▶ Pokud je proti platebnímu rozkazu podán odpor, nastupuje standardní civilní řízení

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Druhy zkrácených řízení

- ▶ **Běžný (klasický) platební rozkaz**
- ▶ **Elektronický platební rozkaz** – žalovaná částka do 1 miliónu Kč, 15denní lhůta pro podání odporu
- ▶ **Evropský platební rozkaz** – přeshraniční případy (EU kromě Dánska), 30denní lhůta pro podání odporu
- ▶ **Směnečný a šekový platební rozkaz** – na základě předložení prvopisu směnky/šeku, 15denní lhůta pro podání námitek

Rozhodčí řízení

- ▶ Způsob mimosoudního řešení sporů nezávislími a nestrannými rozhodci
- ▶ Pravomoc rozhodců zakládá rozhodčí smlouva, která má většinou podobu *rozhodčí doložky* ve smlouvě
- ▶ Pravidla rozhodčího řízení vyplývají z rozhodčí smlouvy, zákona č. 216/1994 Sb., příp. z pravidel stálého rozhodčího soudu (např. Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR)
- ▶ Rychlejší, jednodušší, levnější, neveřejné
- ▶ Vhodný především pro profesionály, nikoliv pro spotřebitele

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Zrušení rozhodčího nálezu soudem

- ▶ Jen ve výjimečných případech uvedených v § 31 zákona č. 216/1994 Sb.
- ▶ Neplatná rozhodčí smlouva, procesní pochybení atp.
- ▶ Rozhodnutí sporu ze spotřebitelské smlouvy v rozporu s právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele nebo ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem
- ▶ Rozhodčí smlouva týkající se sporů ze spotřebitelských smluv neobsahuje zákonem požadované informace (§ 5 odst. 3 zákona 216/1994 Sb.)

Civilní proces

Rízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Náhrada nákladů řízení

- ▶ Účastníkům řízení soud přiznává náhradu účelně vynaložených nákladů dle míry úspěchu ve věci (§ 142 a násl. o.s.ř.)
- ▶ Náhrada nákladů nemusí být přiznána, pokud jsou zde důvody hodné zvláštního zřetele (§ 150 o.s.ř.)
- ▶ Účelně vynaloženými náklady jsou téměř vždy náklady na právní zastoupení advokátem, které se vypočítají dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (odměna + paušál za každý úkon právní služby)

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Výkon rozhodnutí (exekuce)

- ▶ Exekuce představuje nucený výkon exekučního titulu
- ▶ Výkon rozhodnutí mohou provádět *soudní vykonavatelé* nebo *soudní exekutoři*
- ▶ **Exekučním titulem** je
 - ▶ vykonatelné rozhodnutí soudu, exekutora, orgánu činného v trestním řízení nebo jiného orgánu veřejné moci (kromě rozhodnutí ve věcech správních a daňových)
 - ▶ vykonatelný rozhodčí nález
 - ▶ notářský zápis se svolením k vykonanosti
 - ▶ soudem schválený smír
- ▶ Odměny a náhrady exekutorů se řídí vyhláškou Ministerstva spravedlnosti ČR č. 330/2001 Sb.

Prameny pracovního práva

- ▶ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- ▶ Podpůrně občanský zákoník
- ▶ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
- ▶ Řada dalších předpisů

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Pracovní právo upravuje

- ▶ Vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli
- ▶ Právní vztahy kolektivní povahy, které souvisejí s výkonem závislé práce

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Závislá práce je vykonávána

- ▶ ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance
- ▶ jménem zaměstnavatele
- ▶ dle pokynů zaměstnavatele
- ▶ osobně zaměstnancem
- ▶ za mzdu, plat nebo odměnu
- ▶ na odpovědnost a náklady zaměstnavatele
- ▶ v pracovní době na pracovišti nebo jiném určeném místě

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Základní zásady pracovního práva

- ▶ Zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance
- ▶ Uspokojivé a bezpečné podmínky pro výkon práce
- ▶ Spravedlivé odměňování zaměstnance
- ▶ Řádný výkon práce zaměstnancem v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele
- ▶ Rovné zacházení se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dílhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mládežnických

Vznik pracovního poměru

- ▶ Pracovní smlouvou; ta musí být uzavřena písemně a obsahovat:
 - ▶ druh práce, který má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat
 - ▶ místo nebo místa výkonu práce
 - ▶ den nástupu do práce
- ▶ Jmenováním
- ▶ Pracovní poměr vzniká dnem, který byl sjednán jako den nástupu do práce nebo dnem jmenování

Zkušební doba

- ▶ Maximálně 3 měsíce od vzniku pracovního poměru (6 měsíců u vedoucích zaměstnanců)
- ▶ Nesmí být delší než polovina sjednané doby trvání pracovního poměru
- ▶ Lze ji sjednat nejpozději v den nástupu do práce
- ▶ Musí být sjednána písemně

Civilní proces

Rízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mládežnických

Povinnosti zaměstnavatele (výběr)

- ▶ Písemně informovat zaměstnance do 1 měsíce od vzniku pracovního poměru o dovolené, mzdě/platu, výpovědních dobách, kolektivních smlouvách atp.
- ▶ Přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu nebo plat a vytvářet podmínky pro plnění jeho pracovních úkolů

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Pracovní poměr na dobu určitou/neurčitou

- ▶ Pracovní poměr trvá po dobu neurčitou, nebyla-li výslovně sjednána doba jeho trvání
- ▶ Doba trvání pracovního poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami nesmí přesáhnout 3 roky a ode dne vzniku prvního pracovního poměru na dobu určitou může být opakována nejvýše dvakrát (za opakování se považuje i prodloužení)
- ▶ Pokud zaměstnavatel toto pravidlo nedodrží a zaměstnanec mu před uplynutím sjednané doby písemně oznámí, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, platí, že se jedná o pracovní poměr na dobu neurčitou

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Způsoby skončení pracovního poměru

- ▶ Rozvázáním
 - ▶ dohodou (musí být písemná)
 - ▶ výpovědí
 - ▶ okamžitým zrušením
 - ▶ zrušením ve zkušební době
- ▶ Uplynutím sjednané doby (u pracovního poměru na dobu určitou)
- ▶ Smrtí zaměstnance, popř. zaměstnavatele
- ▶ U cizinců, pokud nemají oprávnění tu nadále zůstat

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Výpověď

- ▶ Musí být písemná
- ▶ Zaměstnavatel ji může dát jen ze zákonných důvodů
- ▶ Zaměstnanec ji může dát z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu
- ▶ Pokud byla dána výpověď, skončí pracovní poměr uplynutím výpovědní doby (nejméně 2 měsíce, stejná pro zaměstnance i zaměstnavatele)
- ▶ Výpovědní doba začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi a končí uplynutím posledního dne příslušného kalendářního měsíce

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Výpovědní důvody zaměstnavatele

- ▶ Zaměstnavatel nebo jeho část se ruší nebo přemísťuje
- ▶ Zaměstnanec se stal nadbytečným
- ▶ Zaměstnanec nemůže ze zdravotních důvodů dále vykonávat svou práci
- ▶ Zaměstnavatel nespĺňuje předpoklady nebo požadavky pro řádný výkon práce (v případě neuspokojivých pracovních výsledků musí předcházet písemná výzva k nápravě)
- ▶ Zaměstnanec zvlášt hrubým způsobem porušil nemocenský režim
- ▶ Zaměstnanec závažně porušil povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jeho práci (při soustavném méně závažném porušování povinností nutnost zaměstnance první písemně upozornit)
- ▶ Pokud jsou dány důvody pro okamžité zrušení pracovního poměru

Okamžité zrušení pracovního poměru

▶ Zaměstnavatelem

- ▶ pravomocné odsouzení pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na více než 1 rok, nebo pravomocné odsouzení pro úmyslný trestný čin spáchaný při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu nejméně 6 měsíců
- ▶ zvláště hrubé porušení pracovních povinností

▶ Zaměstnancem

- ▶ nemůže bez vážného ohrožení zdraví dál vykonávat práci
- ▶ nebyla mu vyplacena mzda/plat do 15 dnů od splatnosti

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dílhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Dohoda o provedení práce

- ▶ Max. 300 hodin u jednoho zaměstnavatele za kalendářní rok
- ▶ Musí obsahovat dobu, na kterou se uzavírá

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Rízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

**Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr**

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Dohoda o pracovní činnosti

- ▶ Max. polovina stanovené týdenní pracovní doby (průměrně za celou dobu, na kterou byla dohoda uzavřena, nejdéle však 52 týdnů)
- ▶ Musí obsahovat:
 - ▶ sjednané práce
 - ▶ rozsah pracovní doby
 - ▶ dobu, na kterou se uzavírá
- ▶ Může být zrušena dohodou nebo výpovědí (15denní výpovědní doba ode dne doručení druhé straně), aniž by byly stanoveny výpovědní důvody; možné také okamžité zrušení (stejně důvody jako u pracovního poměru)

Trestní právo

- ▶ **Trestní právo hmotné** – soubor právních norem stanovujících, co je trestným činem a jaké sankce za něj lze ukládat
- ▶ **Trestní právo procesní** – soubor právních norem upravujících postup orgánů činných v trestním řízení
- ▶ **Funkce trestního práva**
 - ▶ ochrana společnosti před kriminalitou
 - ▶ individuální a generální prevence
 - ▶ represivní
 - ▶ regulativní

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dílhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Základní zásady trestního práva

- ▶ *Nullum crimen, nulla poena sine lege* – k založení odpovědnosti za trestný čin je třeba, aby trestný čin a sankce byly napsány v zákoně, který musí existovat v době spáchání trestného činu a ustanovení zákona musí být dostatečně přesná, jasná a určitá
- ▶ Zásada subsidiarity trestní represe
- ▶ Zásada humanismu
- ▶ Zásada individuální odpovědnosti

Občanské právo
procesní, pracovní
právo a trestní
právo

Daniel Bartoň

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dílová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Prameny trestního práva

- ▶ Listina základních práv a svobod, mezinárodní smlouvy
- ▶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- ▶ Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- ▶ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
- ▶ Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád
- ▶ Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů
- ▶ Další zákony
- ▶ Amnestie prezidenta republiky (stanovují retroaktivně, které jednání není trestným činem)

Civilní proces

Rízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých

Trestný čin

- ▶ **Trestný čin** – protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně
- ▶ **Přečiny** – všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let
- ▶ **Zločiny** – všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny
- ▶ **Zvlášť závažné zločiny** – úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let
- ▶ Trestné činy se u mladistvých nazývají **provinění**

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dílová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Skutková podstata trestného činu

- ▶ Souhrn znaků, které určují, o jaký trestný čin jde
- ▶ **Obligatorní znaky**
 - ▶ **objekt** – zájem chráněný trestním zákonem, proti němuž čin směřuje
 - ▶ **objektivní stránka** – jednání, následek, příčinná souvislost mezi jednáním a následkem
 - ▶ **subjekt** – pachatel (kdokoliv trestně odpovědný)
 - ▶ **subjektivní stránka** – vnitřní psychický stav pachatele k jednání a jeho následkům (zavinění ve formě úmyslu nebo nedbalosti; vyžadován umysl, pokud zákon nestanoví jinak)
- ▶ **Fakultativní znaky** – místo jednání, čas jednání, hmotný předmět útoku, určitý prostředek spáchání, účinek, cíl (záměr), pohnutka (motiv)

Souběh a recidiva

- ▶ **Souběh trestných činů** – situace, kdy pachatel spáchal dva a více trestných činů dříve, než byl pro některý z nich pravomocně odsouzen
 - ▶ podle počtu skutků rozlišujeme souběh jednočinný a vícečinný
 - ▶ podle toho, zda jde o jednu skutkovou podstatu rozlišujeme souběh stejnorodý a nestejnorodý
- ▶ V rámci souběhu se neukládají tresty za jednotlivé trestné činy, ale ukládá se trest úhrnný (1 řízení, 1 rozhodnutí) nebo souhrnný (více řízení a více rozhodnutí)
- ▶ **Recidiva** – pachatel se opětovně dopustí trestného činu poté, co byl pravomocně odsouzen za spáchání jiného předcházejícího trestného činu

Civilní proces

Rízení před soudem
prvního stupně
Opravné prostředky
Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr
Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin
Vývojová stadia trestné
činnosti
Účastenství
Trestní sankce
Trestní odpovědnost
mladistvých

Vývojová stadia trestné činnosti

- ▶ Pojetí myšlenky spáchat trestný čin, popř. projevení této myšlenky
- ▶ **Příprava** – jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvlášť závažného zločinu (zejména v jeho organizování, opatřování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, sročení, v návodu nebo pomoci k takovému zločinu); trestná, pokud to trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví a pokud nedošlo k pokusu ani dokonání zvlášť závažného zločinu
- ▶ **Pokus** – jednání, které bezprostředně směřuje k dokonání trestného činu a jehož se pachatel dopustil v úmyslu trestný čin spáchat, je pokusem trestného činu, jestliže k dokonání trestného činu nedošlo
- ▶ **Dokonaný trestný čin**

Účastenství v širším slova smyslu

- ▶ **Spolupachatelství** – byl-li trestný čin spáchán úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama
- ▶ **Účastenství v užším smyslu** – na dokonaném trestném činu nebo jeho pokusu
 - ▶ **organizátorství** – úmyslné zosnování nebo řízení trestného činu
 - ▶ **návodcovství** – úmyslné vzbuzení v jiném rozhodnutí spáchat trestný čin
 - ▶ **pomoc** – úmyslné usnadnění spáchání trestného činu

- ▶ Prostředek státního donucení, který stát užívá k ochraně zájmů chráněných trestním zákonem
- ▶ **Druhy trestů** (u dospělých fyzických osob)
 - ▶ odnětí svobody
 - ▶ domácí vězení
 - ▶ obecně prospěšné práce
 - ▶ propadnutí majetku
 - ▶ peněžitý trest
 - ▶ propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty
 - ▶ zákaz činnosti
 - ▶ zákaz pobytu
 - ▶ zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce
 - ▶ ztráta čestných titulů nebo vyznamenání
 - ▶ ztráta vojenské hodnosti
 - ▶ vyhoštění
- ▶ Uložený trest nesmí být krutý a měl by být přiměřený povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a poměrům pachatele

Ochranná opatření

- ▶ Primárním účelem není újma odsouzeného, ale ochrana
- ▶ **Druhy ochranných opatření**
 - ▶ **ochranné léčení** – pobyt pachatele na svobodě je nebezpečný a trestný čin byl spáchán ve stavu nepřičetnosti, zmenšené přičetnosti, vyvolaném duševní poruchou nebo pod vlivem návykových látek
 - ▶ **zabezpečovací detence** – když nepostačuje ochranné léčení
 - ▶ **zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty** – když není možné uložit trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty
 - ▶ **ochranná výchova** – používá se u mladistvých

Civilní proces

Řízení před soudem

prvního stupně

Opravné prostředky

Dluhová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných

mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné

činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost

mladistvých

Trestní odpovědnost mladistvých

▶ **Mládež**

- ▶ **děti** – osoby, které nedovršily 15. rok věku, nejsou trestně odpovědné (mohou se dopustit jen *činu jinak trestného*)
 - ▶ **mladiství** – osoby, které dovršily 15. rok věku, ale nedovršily 18. rok věku
- ▶ Mladiství se mohou dopustit **provinění**, za které jim mohou být uložena **opatření**
- ▶ **výchovná** – dohled probačního úředníka, probační program, výchovné povinnosti, výchovná omezení, napomenutí s výstrahou
 - ▶ **ochranná**
 - ▶ **trestní**

Civilní proces

Řízení před soudem
prvního stupně

Opravné prostředky
Dílová problematika

Pracovní právo

Pracovní poměr

Dohody o pracích konaných
mimo pracovní poměr

Trestní právo

Trestný čin

Vývojová stadia trestné
činnosti

Účastenství

Trestní sankce

Trestní odpovědnost
mladistvých